

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvenjši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrdesetopne peti-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Národnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Mesto koroškega deželnega predsednika

bode, kakor se v graško „T.“ iz Celovca piše, izprazneno, ker je dozdani deželni predsednik, namestnik grof Londron, 40 let svojega službovanja izpolnil in pojde v penzijo. Rečeni list pravi, da se ustavoverci bojé, da ne bi prišel tudi v Celovec kak tak deželni predsednik, kakor je v Ljubljano, namreč mož, ki bi bil morda tudi koroškim Slovencem in konservativnim Nemcem pravičen, ne pa enostransk „liberalen“ pristaš ustavovercev.

Ravno tisto, kar koroške liberalno-nemške gospode s strahom navdaja, daje nam upanje, da bode ministerstvo vendar to ugodno priliko porabilo in poslalo na prvo vladno mesto v Celovec pravičnega moža in tendencam zdanije vlade prijaznega. Mi Slovenci moramo tega želeli in terjati, ker vsled delovanja prejšnjih vlad nikjer niso naši slovenski bratje tako zatrti, kakor na Koroškem, kjer je méj trdimi Slovenci celo iz ljudske šole slovenščina popolnem izpahnená, kjer se s trdimi Slovenci uraduje tudi ustno samo nemški po slabih tolmačih, kjer se je dozdej vse na to delalo, da bi se koroški Slovenci pomemčili. Ne le koroški Slovenci, nego cel narod naš kliče vladi: bodite pravični tu, kjer zopet priliko imate, saj ne terjamo mnogo!

Realizem in klasicizem.

[Izv. dop.]

Mej realisti in idealisti je nastal posebno v novejšem času hud peresni boj. Reprezentantje prvega in drugega principa napenjajo vse svoje sile, da bi dokazali jedino zveličavno svojo idejo, jo tako rekoč zlili v meso in krv svoje stranke in na tako vstvarjene živje podlagi zidali nove sisteme, po katerih naj bi se omikali, vladali in osrečevali posamezni narodi. Kaj da pomenja realizem in klasicizem, menimo, da nam nij potreba tolmačiti, le toliko omenjamo, da sta oba sebi nasprotna principa, na katera naj se naslanja narodna omika, šola, elementarna učilnica, kardinalna postava, iz katere naj se snuje ljudska morala ali še več politična zavest za napredek in zboljšanje splošno žalostnih socijalnih razmer.

Kateri izmed navedenih principov je boljši, ali če je sploh kateri izmed obeh zmožen osrečiti kakov narod in ga povzdigniti na višjo stopinjo občnega blagostanja, nam kaže pogled na dva največja naroda v Evropi in sicer na devetdeset milijonni slovanski in specijelno ruski, ter drugi, ki se zove nositelj evropske omike, naš sosedni nemški narod.

Ozrimo se najprvo na princip, na kateri je zidana dandenes ruska omika.

Znano je, da je reformoval ali tako rekoč organizoval rusko šolstvo eden izmed največjih mož slovanske zgodovine, car Peter Veliki. Njegova šola je bila sezidana popolno na realizmu. Realizem je uk v resničnosti, gotovosti, pravih večvidnih dejanj, on računi le s faktori, vse drugo mu je tuje, zunanji rezultat mu je glaven namen, poezija, vzvršenost, domišljavost nasprotne teorije.

Kaj je rodila ta v našem sedanjem duhu reakcionarna, antipatična, pogubilna reforma?

Čudno je, a v zgodovini motivirano, da ravno nasprotni efekt, vzbujenje narodnega duha, velikih genijev v svetlobi najblažji poezije, moč, respekt na zunaj, utrjenje in razprostiranje ruske oblasti, katerej dandenes solnce nikdar ne zaide.

A prišel je drugi reformator na šolskem polji, Tolstoj, zavrgel je Petrove principe in postavil šolstvo na klasicizem in to novo osnovo je potrdil tudi Alexander II. V tej dobi se pričinja novo življenje Rusiji. Svoboda duha in svoboda socijalnih pravic se jame daniti, ruski „mužik“ izgubi krvave sponi; na podlagi klasicizma se jame ozirati na vladne sisteme sosednjih narodov in reorganizovati lastne po tujem izgledu.

„Tantae molis erat romanam condere gentem“, je pel Vergil, in mi pravimo, nerazumljivo, čudežno je, kako da se tudi tu kaže tako strupena, skoraj nepremagljiva opovira preobratu za blagostan in pravo svobodo tako ogromnega naroda.

Mi ne moremo tolmačiti teh razmer drugače, kot da nenadno spojenje realizma in klasicizma na Ruskem je zbegalo začetkoma narodni duh, ki je bil še premalo prepran in sposoben za takove sisteme, in iz tega se je rodil, žalibože, nezdrav zrak, preživa domišljija, nezrelo domoljubje, ki se zove: nihilizem.

In v Nemčiji, ozrimo se tja, koliko bolje je ondi? Kakor je na Ruskem nenaden svit, pogled v svobodo klasičnih narodov, začetno zbegal duhove, tako je tu nenaravno, pretirano poveljevanje samega sebe in svoje najvišje moči in svobode privedlo narodni duh k spoznanji, da je to le slepota, „humbug“, goljufanje samega sebe, ker svobode božanske, veličastno opevane jedinstvi in bratstva nij nikjer, da je „pikelhauba“, rožljanje z orožjem in birokratičnim terorizmom vse, — poezija, nemška klasična literatura prodana lastnemu šovinizmu.

In poslednje je zburilo narodov duh, izbudilo mu kes za toliko brez pravega sadu prelite krvi, za toliko eno celo stoletje opevano in pričakovano občno srečo nemškega naroda; in nasledek, žalosten nasledek: občna letargija, pesimizem ali pa žalostno maščevanje nad svojimi izveličarji, to je: socijalni demokratizem.

Če se primerjamo mi avstrijski maloštevilni Slovani s prejšnjima ogromnima narodoma, moramo reči sebi na čast, da je naše stanje po stoletnem zatiranju izvrstno.

In če ostanemo na začetnem potu, dospemo tudi gotovo do svojega cilja. Mi avstrijski Slovani se ne izgojevamo niti v šoli klasicizma in slepega poviševanja samega sebe kakor Nemci, niti smo preobloženi kakor črez noč z realnimi in klasičnimi vedami, kakor naši severni bratje, temveč naša šola je trpljenje, naš uk pohlevnost, čakanje, izkušnja let in let, žilavo vztrajanje in neprestani trud in boj za omiko in svobodo. „Nur das Opfer ist das feste Band, welches das Volk an seine Rechte kettet, und welchem Volke Gott wohlwollend ist, dem schenkt er nicht das Recht, denn der Kampf, welchen das Recht fordert, ist nicht ein Fluch, sondern ein Segen“, pravi Ihering in z njegovimi besedami se tolažimo mi v svoji bedi.

Dokaz naše žilavosti in umne porabe najmanjih privilegijev, katere uživamo avstrijski Slovani, so številke, je statistika našega napredka in delovanja v poslednjih 20. letih in posebno po danej ustavi.

V tej dobi je, postavim, naraslo število čeških časopisov od 12 reci: dvanajst, na sto in dvajset in naših slovenskih od leta 1857 od samo štirih na 20 časopisov.

In po tem potu hočemo napredovati. Omika naših velikih sosedov nam bodi v izgled, njih iz neprimernih principov izvirajoče napake v svarilo, naša šola pa vztrajanje, zidano na realizmu narodnih pravic in klasicizmu slovenskega rodoljubja. L.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 15. avgusta.

Pri cesarju sta bila v Ištu 14. t. m. srbski knez Milan in rumunski knez povabljeni na obed.

O kandidaturi ministra barona Conrada za Maribor poroča praški „Tagblatt“, da se sicer sam ne bi ponujal za kandidata, da bi pa mandat prevzel, ko bi izvoljen bil.

Hrvatski sabor se snide 1. sept. zopet, da sklene budget za 1880. Pričakuje se, da se bode nova opozicija pod načelnštvom dr. Mrazovića uže precej odločneje oglasila.

Vse magjarske novine pripisujejo veliko važnost novej volitvi v Velikej Kaniži, kjer je pristaš skrajne leveice nad vladnim kandidatom zmagal. S tem da je ogerska vlada Tiszina močno pobita, zato menijo mnogi, da bode moral Tisza odstopiti.

Vnanje države.

Francoski listi poročajo o novih nemirih v Albaniji in o krvavih sporih mej Albanci in Črnogorci. Muselmani sami da zahtevajo neodvisnost Albanije od Turčije.

Z Dunaja se v „P. L.“ piše, da Francoska v vnanji politiki hodi gledé orijenta

bolj z Rusijo in Anglijo nego z Avstrijo, zlasti gledé Dunavskega vprašanja.

Na Nemškem se podpisuje peticija na Bismarka, v katerej se razlaga, koliko judje in množiči se judovski upljiv škodi nemškemu narodu ne le v gospodarskih, ampak tudi v kulturnih ozirih. Zatorej se prosi, naj nemški kancelar gléda, kako bi množenje judov na Nemškem zabranil.

Dopisi.

Iz Žavca 15. avg. [Izv. dop.] V čast petdesetletnice Nj. veličanstva cesarja Franca Jožefa bode vtorek 17. t. m. v žavskem trgu zvečer baklada, razsvitljenje trga in pri magistratu petje cesarske himne ter godba. V sredo 18. zjutraj ob 5. bode budnica, ob 8. svečanostna sv. maša, katere se bode občinski zastop z županom na čelu, druge honoracije in požarna bramba v paradi udeležila. Občinski zastop je adreso na Nj. veličanstvo cesarja Franca Jožefa uže odposlal. Občina Griže je tudi adreso na Nj. veličanstvo odposlala; napravila bode na večer 17. t. m. na vseh višinah krese s strelom in zvonjenjem; 18. bode slovesna sv. maša, katere se bode občinski zastop in prebivalci cele župnije udeležili.

Dné 18. t. m. ob 10. uri dopoldne bode prisega novo osnovane Žavske požarne brambe v občinski hiši; potem bode ob 5. popoldne veselica ustanovljenja taiste, v pivarnih prostorih gospe Julije Žuže, h katerej so sosednje požarne straže uljudno povabljene. Zvečer je ples. K tej veselici so povabljeni vsi rodoljubi.

Iz Mokronoga 14. avgusta. [Izvirni dopis.] Pretečeno sredo doletela je naš trg ne navadna čast. Obiskal nas je naš državni poslanec knez Ernest Windischgrätz v spremstvu z državnim poslancem Klunom. Pripeljal se je čez Trebnje, Mirno in Št. Rupert, v katerih krajih se je svojim volilcem osobno predstavil. Več volilnih mož in narodnjakov iz Mokronoga in okolice šlo je odličnima gostoma naproti proti Bistrici. Po petej uri naznani nam več strelav iz žalostne gore njiju prihod. Pri županu bilo je zbranih več volilnih mož, kateri so sprejeli državna poslanca. Tu predstavi g. Klun zbranim volilcem našega poslanca. Po dovršeni predstavi gresta državna poslanca skozi Mokronog v župnijo, kjer je bil pripravljen slavnosten obed. Več slovenskih trobojnic raz hiš svedočilo je, da je Mokronog slovenski trg. Na „frenki“ pa, kjer se zavije proti žalostnej gori, bilo je postavljenih več smrek in slavlolik se slovenskima napisoma: „Srčni pozdrav!“ in „Slava našem poslancu“. Zvečer priredili so mu pa baklado do župnije, kjer so mokronoški pevci zapeli tri slovenske pesni, potem pa je godba svirala narodne pesni. Državni poslanec Kljun zahvali se pričujočemu ljudstvu v imenu našega kneza za skazano mu čast, ter priporoča v svojem govoru zdanko vzajemnost plemstva s priprostim ljudstvom, ter nam predstavi našega državnega poslanca kneza Windischgrätza kot izgled prijatelja prostega ljudstva. Slednjič nazdravi še g. govornik presvitlemu cesarju s trikratnim „živio“-klicem. Gromoviti „živio“-klici cesarju in poslancema in pok možnarjev končali so slavnosten pozdrav. — V četrtek zjutraj odpeljala sta se slovenska državna poslanca do Sevnice, od koder sta se odpeljala v Radeče. Nam pa ostane obisk visocih gostov in prijaznost našega poslanca kneza Windischgrätza v dobrem spominu.

Iz Čajnice v Bosni 7. avg. [Izv. dop.] Včeraj nam je brzovav iz Sarajeva naznani zelo veselo novico, namreč: „26. pešpolk Mihael

veliki knez ruski bode drugo polovico meseca septembra 1880 premeščen iz Čajnice v Ljubljano, Kamnik in Celovec. Regimentni štab s prvim bataljonom ostane v Ljubljani. V Čajnico pride 77. pešpolk Karel Salvator iz Banjaluke.“ Da je nas ta vest zelo razveselila mi nij treba dokazovati. Denes pričakujemo Nj. kraljevo visokost fcm. Würtemberga iz Toče, kateri bo polk in vojaške stavbe ogledal. Mesto bode baje zelo lepo razsvitljeno; o tem morda prihodnjič.

Slavnost ljubljanske požarne straže.

Zadnjo nedeljo je Ljubljana praznovala praznik posebno zanimiv, nepričakovano lep in na vse strani pomenljiv; praznik po namenu in osnovi sicer čisto nepolitičen, in vendar tak, da je za naše središčno mesto slovenskih dežel, za belo Ljubljano, če hočete, velike politične važnosti, ker meče, tako rekoč, svitlo žarke v našo bližnjo bodočnost in kaže, da Ljubljana se slovenska pokazuje tudi sama po sebi, tudi tačas, kadar se to dosežati ne namerava.

Ljubljanska požarna straža, društvo ognje-gasiteljev, imelo je svojo desetletnico. Povabilo je to društvo, katero ima vsled razmer zadnjih let bolj nemško barvo nego slovensko (vsaj komandni jezik njen je nemški), tudi druga enaka društva iz naše dežele in sosednjih dežel. Došle so bile od mnogih požarnih društev velike deputacije, in lahko bi bil človek misliti: tu bode prevladoval nemški element, zlasti zarad tega, ker smo se Slovenci kakor znano, izprva premalo brigali pri ustanovitvah teh društev ali se jim celo odtegovali. Ali vsled soudeležitve slovenskih društev pri tej mestni slavnosti, v prvi vrsti „Sokola“ in čitalniškega pevskega društva, in vsled udeležitve Hrvatov, t. j. hrvatskih požarnikov iz Zagreba, Siska, Križevcev, dobila je cela slavnost prejšlovensko nego li kak drug značaj in ker je kljubu sodelovanju različnih strank zavsem mirno in lepo prošla, je bila tudi glasna priča za dobroto zdaje Taafejeve vlade. To se je videlo, ko je slavljeneč tega dneva, g. Doberlet, omenivši vladno podporo požarne straže, izrekel upanje, da bode tudi novi deželni predsednik podpiral jo. Ko je govornik omenil deželnega predsednika, ki je na odru poleg njega bil, zagrmel je g. Winklerju na pozdrav in čast od vsega na velikem trgu zbranega naroda tako viharen trikratni „živio“, kakor se nij javno v Ljubljani še nobenemu vladnemu zastopniku klical.

Po teh uvodnih besedah, katerim utegnemo kasneje ob priliki še kaj dodati, — kajti o požarnih društvih po Slovenskem nam bode še treba govoriti, — prestopamo k popisu obhajanja desetletnice ljubljanske požarne straže.

Uže na predvečer slovesnosti, v soboto, je v Ljubljano došlo več deputacij gasilnih društev na Kranjskem, katere je slavnostni odbor sprejemal ali na dunajske cesti pod slavlolikom ali pa pod Zelenim hribom. Vse mesto pa se je uže soboto popoldne obleklo prav praznično, stanovništvo ljubljansko je razobesilo na stotine zastav, mej katerimi je odločno prevladovala narodna slovenska trobojnica. V tem pogledu je bil najkrasnejše ožaljšan mestni trg ter špitalske ulice. Tu so visele kar na gosto velikanske, po devet metrov dolge slovenske zastave. Poleg teh so povsod vihrale samo še avstrijske, cesarske ter barve mesta ljubljanskega. Nemške nobene. Magistratsko poslopje se je tudi olepšalo ter se je prostor po

stopnjicah priredil prav okusno za slovesnost požarne straže ljubljanske. Sè stolpa na gradu sta vihrali avstrijska ter zastava ljubljanskega mesta.

V soboto v Ljubljano došli gostom se je pri Auru priredil koncert. O 1/2 9. uri je bil spreved gasilcev skozi mesto ter je godba svirala. Kakor se pri takih prilikah vselej zgodi, tako je tudi ta spreved spremljevalo na tisoči ljudstva. Je-li slučaj, ali kaj drugega, da je občinstvo, dospevše do stanovanja predsednika g. Winklerja, zaorilo do neba se razlegajoč „živio“! Godba je potem šla pred stanovanje načelnika ljubljanskih prostovoljnih gasilcev, g. Doberleta, ter mu zasvirala podoknico, od tod pa se je vrnila na Aurov vrt.

V nedeljo ob 1/2 9. uri so se zbrali na kolodvoru vsi udeležniki slovesnosti. Ljubljanska društva strelcev, „Sokola“, čitalniškega pevskega zbora, delavske družbe, katoliške rokodelske družbe itd., so pred kolodvorom južne železnice uvrstila se s svojimi zastavami na čelu. Vreme je bilo svečanosti ugodno. Ob 10. uri so se vsa društva ter prostovoljni gasilci vsprevedili in spreved se je pričel pomikati po dunajske cesti. V primernih presledkih so svirale tri godbe: Novomeška, ljubljanska ter vrhniška. Društva pa so šla v takem-le sporedu: Kot najstareje društvo je šlo prvo društvo strelcev s svojo dragoceno zastavo; temu je sledil čitalniški barjak, za njim čitalniški pevci v ogromnem številu; potem so prišli „Sokolci“, njim na čelu „Sokolova“ konjica, sedem „Sokolov“ na konjih, ki se je ljudem sploh jako prikupila. Za „Sokolom“ se je uvrstilo delavsko ter katoliško rokodelsko društvo potem veterani. Za tim so korakali z vrstjo požarni gasilci, deputacije iz Kranja, Loke, Vrhnike, Logatca, Dolenje vasi poleg Ribnice, Koprivnika, Kočevja, Krškega, Novega mesta, iz Domžal ter z Viča; potem iz Siska, Zagreba in Križevcev na Hrvatskem; dalje iz Št. Vida na Koroškem, iz Celovca, Maribora, Celja, Vojnika pri Celji, Gradca, iz Pulja, itd. Dolga vrsta je bila, ki se je pomikala po lagano po dunajske cesti, skozi Schellenburgove ulice, po kongresnem trgu in gospodske ulici čez šentjakopski most in stari trg na mestni trg pred magistrat. Jednega prizora moram tu omeniti: Kakor sem uže omenil, so šla narodna društva (in k tem se sme prištevati tudi pri nas delavsko in katoliško rokodelsko društvo) z vrstjo skupaj. Pred njimi pa celo „hrabri“ liedertafelji. Dospevši do g. Winklerjevega stanovanja, opazili so ga pri oknu. V znamenje spoštovanja nagne zastavonoša strelcev zastavo. — A narodna društva so z gromovitimi „živio“-klici, z nagnenjem zastav ter vzdignjenimi klobuki pozdravila g. deželnega predsednika.

Dospevši na mestni trg pred magistrat so se prostovoljni gasilci vstopili po sredi trga, na levi strani poslopja magistratnega pa razna društva. Na posebnem v to pripravljenem odru pred magistratskim poslopjem je čakal spreveda g. deželni predsednik Winkler, ves ljubljanski občinski zastop in drugi. Ko se je vse vsprevedilo, stopi ljubljanski župan na tribuno ter v nemškem govoru pozdravi požarne gasilce, ter z živimi besedami nariše velike zasluge ter občno korist društev požarnih straž.

G. Doberlet, načelnik ljubljanske prostovoljne požarne straže, se v nemškem in slovenskem jeziku zahvaljuje požrtvovalnosti ljubljanskih prebivalcev. Posebno slovenski del njegovega govora je bil od požarne straže iz Kranja, Loke, Dolenjega Logatca, Vrhnike,

Viča z burnimi „živio“-klici sprejet, a ko je omenjal g. Winklerja in vladu, odobral mu je ves nagneten zbrani narod s požarnimi stražniki vred viharno trikrat „živio“ kliče. Načelnik celovške požarne straže g. Jergitsch je pozdravil nemški g. Doberleta.

Potem so zapustili oder deželni predsednik Winkler, župan Laschan, mestni odborniki in uradniki ter šli v veliko mestno dvorano, kjer je župan dekoriral načelnika požarne straže, g. Franca Doberleta, z zlatim križcem, katerega mu je cesar za zasluge v občinskih stvarih podelil. V svojem nagovoru je župan naglašal veljavo najvišjega priznanja, ki leži v tem odlikovanju. Navzočni so Doberletu jednoglasno „živio“ ali „hoch“ zaklicali. Doberlet se je v primernem odgovoru ginjen zahvalil za odlikovanje, ki ga je, priprostega meščana, zadelo in obljubil, po svoji moči delati tudi na dalje za občno blagost mesta. Z „živio“-klici na cesarja so zapustili navzočni dvorano.

Ko so se odlikovanec in druga gospoda vrnili na oder, sledilo je blagoslovljenje daru ljubljanskega mesta ljubljanskim gasilcem, parne brizgalnice. Z nemškim za občinstvo celo nerazumljivim govorom je g. Zenari izročil ta dar društvu, a g. Doberlet se iskreno zahvali v imenu društva. Čitalniški pevski zbor intonira potem Davorina Jenka prekrasno kompozicijo „Molitev“, katero so pod vodstvom čitalniškega pevovodje g. Valente peli popolnem precizno in čisto. Ta dan je bil pevski zbor čitalniški zopet po dolgem prestanki tako močan, kakor je bil le o cesarjevi petindvajsetletnici vlaškega leta. Pričela je vsa „stara garda“, in protivniki so morali priznati, da tistih izbornih pevcev ni drugje.

Parno brizgalnico je blagoslovil stolni župnik g. Urbas z asistencijo dveh duhovnikov. Po dovršenem tem činu zapoje zopet čitalniški pevski zbor in sicer Foersterjevo „Spevajte Bogu“. Tu smo čez dolgo zopet enkrat imeli priliko občudovati nerazrušljiv glas našega tenorista g. Medena. Vse je bilo še popoldne polno hvale o izvrstnem petju čitalniškega pevskega zbora.

Po blagoslovljenji parne brizgalnice so prostovoljni gasilci defilovali mimo magistrata, potem pa so vsa društva šla z vrstjo še do gimnazijalnega poslopja, kjer so se razšli. Prostovoljni gasilci pa so potem imeli vaje po gimnazijskem poslopju in za škofijo ter se je njih točna izvežbanost v obče jako hvalila.

Omenjati je še, da se je kljubu velikanškemu sprevodu in silne množice ljudstva vsa slavnost dopoldne vršila v strogem ter najlepšem redu.

Ob dveh popoldne je bil na kazinskem vrtu banket. Udeležilo se ga je okoli 500 ljudi, mej temi tudi „Sokol“, narodni pevci, izmed poslancev dr. Vošnjak, zastopniki slovenskega novinarstva in nekateri drugi narodnjaki. Prvo napitnico je napil g. Doberlet cesarju. Drugo župan Laschan Doberletu in tujim gostom, zlasti onim iz „krone sv. Štefana“, a dr. Stöckl požarne straži. Potem je slovenski napil načelnik „Sokola“ v imenu tega telovadnega društva Doberletu in požarnikom. Načelnik požarnega društva iz Kranja g. Sajovec je napil slovenski navzočnim bratom Hrvatom, kateri so bili od navzočnih narodnih požarnih stražnikov in „Sokolcev“ z burnimi „živio“-klici nazdravljeni. V lepem hrvatskem govoru se je zahvaljeval načelnik zagrebškega ognjegasilnega dru-

štva g. Crnetić in napil Slovence, bratom po krvi in jeziku. Za njim je napil tudi hrvatski načelnik požarnikov iz Siska dr. Gorički skupnosti in vzajemnosti Slovencev s Hrvati. Te zdravilje so bile z viharimi živio-klici sprejete — evo, na kazinskem vrtu glasna slovanska pobratimija!

(Kar se tiče materijalnega dela banketa, pač so lahko nekateri gasilci s postrežbo nezadovoljni bili, ali premisliti se mora, da je prava umetnost za krčmarja v Ljubljani, da ne rečemo nemogućnost, za 500 gostov popolnem redno postrežbo ob jednem oskrbeti, posebno če se še precejšnje število ljubljancev ni ob pravem času oglasilo. Pri tistih razmerah torej se ne sme nemogočega zahtevati.)

Prava narodna veselica pa se je vršila zvečer na Kozlerjevem vrtu. Tu se je čula izključno samo slovenska in hrvatska beseda in narodnost slovenska je povsodi kazala svoje žarke. Tu je vstal jeden gasilec ter napil požarnim družbam, ki branijo ime svoje rojake o času nesreče; tam je govoril drug gasilec, da gasilna društva morajo biti povsodi v ozke dotiki z narodom in podpirati narodove težnje po svoji moči. Napitnica se je za napitnico vrstila, zlasti hrvatske so bile živo aplavdirane, ker vse so merile na jedinstvo našega naroda s hrvatskim. Zopet drugod sta se poljubovala dva gasilca, Kranjec-Slovenec ter Hrvat! „Živio“-klici so neprenehoma doneli iz ust vseh gasilcev, ki so pri tej priliki jasno jeli zavedati se svoje narodnosti. Mej tem vsem pa je na dveh straneh godba svirala, a čitalniški pevci, katerim so se pridružili Hrvati, so peli prekrasne slovenske in hrvatske pesni. Ljudstva pa je bilo toliko, da polovica ni dobila nikjer prostora. Občno navdušenje je prozval umeteljni ogenj zvečer, katerega so v obilnej meri spuščali v zrak. Proti deveteri uri so se gasilci ter občinstvo, vse navdušeno, vrnili z godbo na čelu v mesto, kjer so se razdelili in nekateri šli v gostilno k Auru, drugi pa v čitalniško restavracijo, kjer se je spet zlasti hrvatskim požarnikom napivalo.

Včeraj ponedeljek v jutro so priredile vse požarne straže izlet na Rožnik; tudi tukaj je slovanski značaj prevladal, osobito potem, ko so prišli gori tudi nekateri pevci čitalniškega pevskega zbora. Dr. Gorički — da omenim samo jednega nazdrava — je napil slovanskemu združenju: „Nas Hrvatov in Slovencev ne loči nič, nobena meja, bratje smo in da ostanemo tudi dejanski, v to ime napijem Slovanstvu.“

Vrnivši se gasitelji z Rožnika, napravili so se Hrvatje na odhod. Z godbo na čelu in s spremstvom ljubljanske požarne straže ter mnogo zmirom naraščajočega občinstva so se hrvatski gasilci napotili na kolodvor. Kar se je na kolodvoru vršilo, kako je to mogoče opisati! Ta silna slovanska samostojnost mej vsemi gasilci, ki so bili gori navzočni, ona je človeka popolnem iznenadila! Ko je dr. Gorički zopet nazdravil slovanskemu narodu, slovenskeje belej ljubljani in slovenskim krasoticam, ki so hrvatska društva ovenčale s cveticami, nastal je tak vihar z živio-klici, da ljubljana malokdaj čuje kaj podobnega. Hrvatje so se navdušili. G. Doberlet je njemu napito zdravilje odzdravil Hrvatom v čistej in doberj slovenščini.

Na kolodvoru se je ljubljanska požarna straža vstopila v vrsto za Hrvati. Zopet tu je čitalniški kvartet zapel več hrvatskih pesni in

so Hrvatje z jednatimi govori poslavljali se od Slovencev. Zadnje besede, so bile besede dr. Goričkoga, ki je dejal vsem zbranim: „Slovinci, ljubite svojo narodnost, potem imate pred soboj lepo bodočnost, bodite verni sinovi majke Slave, — v vseh slučajih vam če Hrvatska stati na strani in na pomoč!“ Da bi si vsi naši požarni stražniki, te besede k srcu vzeli, tudi tisti, ki so dozdej samo „Kranjci“ hoteli biti.

Domače stvari.

— (Ljubljana ob cesarjevem 50. godu.) Kakor smo slišali hoté narodni meščanje svoje hiše drevi kot na predvečer cesarjevega 50. rojstvenega dne z zastavami okinčati in razsvetliti. Prav!

— (Kres.) Iz več krajev slišimo, da bodo naše slovenske občine ali vasi drevi na predvečer cesarjevega 50. godu na višavah krese zažigale.

— (Odbor „Slovenske Matice“ in „dramatičnega društva“) pojde denes ob 11. dopoldne g. dež. predsedniku čestitat na cesarjevi 50. godišnici.

— (Deželni odbor) je včeraj bil pri dež. predsedniku Winklerju in ga prosil naj cesarju poroči izraz udanosti dežele kranjske.

— (Iz Novega mesta) se nam pošilja vabilo k svečanosti o priliki 50 letnice rojstva presvitlega cesarja Franca Josipa I., ki jo obhaja s petjem, godbo, javno tombolo in plesom narodna čitalnica v Novem mestu 18. avgusta 1880. Doneski tombole so namenjeni po toči poškodovanim domačega okraja. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

— („Laibacher Tagblatt“ umrl.) V soboto je izšel zadnji broj „Laib. Tagblatta“. Za širji nekrolog ranjcemu denes nismo prostora imeli.

— (Vesteneckovo novinarstvo.) „Wiener Allg. Ztg“, list, ki se sicer malokje dobi, in ki valjda ne bode dolgo živel, prinaša že drugi psovalni članek pod naslovom: „Aera Winkler in Krain“. Pisatelj je (vsaj tako se sploh po ljubljani govori) znani vitez Vesteneck iz Litije, kateri je bil te dni dalje časa v Ljubljani na posvetovanji z ustavoverci in zdaj misli, da bode tako z novinarskimi članki Winklerja iz dežele spravil, kakor je nekdanj res posrečilo mu se barona Wurzbacha s članki in dopisi v „Tagespost“ s predsedniškega stola vreči. (Vestenecka, to se ve da, informirajo in hujskajo ljubljanski njegovi somišljeniki, mej temi možje, deželnemu predsedniku v najbližnji bližini bivajoči.) — V zadnjem svojem članku, natisnem v soboto 14. avg., g. Vesteneck pripoveduje zgodovino smrti „L. Tagbl.“ pa nekoliko drugače in bolj natanko, nego jo je „Tagbl.“ sam povedal. On ve, da se je neki uradni članek, katerega je baje sam g. Winkler pisal, skoro v „Laib. Tagblatt“ izgubil bil, in le nekako slučajno je še urednik to „stavčevo pomoto“ bil opazil in uradno not'co dal v „L. Ztg.“ (Kakor je iz tega vidno, vladala je lepa rokopisna tajnost v tej tiskarni! Ur.) Vsled tega, da je Bamberg dobil migljaj. Potem ponavlja sumnjičenje, da „Narodna tiskarna“ namerava dobiti „Laib. Ztg.“ v tisk, kar smo že enkrat kot neresnično zavrnil. Ko bi se „Laib. Ztg.“ drugje tiskala, nego pri Bambergu, je v Ljubljani še jedna tiskarna, ki dela za vladu, in ta ni niti „Narodna tiskarna“ niti ne Poklukar-Blažnikova, temuč Klein-Kovačeva. Nam narodnjakom tedaj očitati samopridstvo, pravi se le slepo obrekovati. „Wie der Schelm ist, so denkt er von Anderen“, velja

